

ภาคที่ 1
การรับรู้และเข้าใจความหมาย

บทที่ 2

กิจกรรมการค้นหาคำความหมาย

จุดมุ่งหมาย

เมื่อท่านได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว จะต้องแสดงความรู้ต่อไปนี้ได้

- บอกความหมายของการอ่านได้ถูกต้อง
- ยกตัวอย่างกิจกรรมการค้นหาคำความหมายจากการอ่านได้อย่างน้อย 5 ตัวอย่าง
- อธิบายประโยชน์ของการอ่านสัญลักษณ์ที่เป็นภาษาได้ถูกต้อง
- บอกตัวอย่างกิจกรรมการค้นหาคำความหมายจากภาพที่กำหนดให้ได้ใกล้เคียงหรือถูกต้อง
- บอกจุดประสงค์กับวิธีอ่านเฉพาะเรื่องใด และประเมินนิสัยการอ่านของตนเอง จากตารางที่กำหนดให้ได้ว่ายังมีข้อบกพร่องอะไรที่ควรปรับปรุงแก้ไข

การอ่านกับการค้นหาคำความหมาย

เราเคยคิดบ้างไหมว่า มีกิจกรรมที่แตกต่างกันหลายอย่าง ที่เราจัดอยู่ในจำพวก “การอ่าน” ตัวอย่างเช่น การอ่านก่อนเข้านอนว่าฝนจะตกหรือไม่ หรือการอ่านสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเราเพื่อค้นหาหรือทำนายสภาพลมฟ้าอากาศ การอ่านสีหน้าของบุคคลเพื่อค้นหาความรู้สึกบางอย่าง การอ่านรอยเท้าสัตว์เพื่อแกะรอย การอ่านใบของต้นไม้เพื่อดูว่ามันขาดน้ำหรือไม่ การอ่านตัวเลขมือที่เขียนเพื่อทำนายอุปนิสัย การอ่านตัวเลขปริศนาเพื่อจะแทงหวย การอ่านโบราณวัตถุเพื่อค้นเรื่องราวในอดีต การอ่านความรู้สึกจากกิริยาท่าทาง การอ่านภาพที่แฝงปริศนาเอาไว้ การอ่านความเชื่อเกี่ยวกับชีวิตจากประเพณีที่กระทำกันมา การอ่านโชคชะตาดวงดาว การอ่านอาการของคนไข้และการอ่านภาพต่าง ๆ ให้เป็นเรื่องราว เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ในกิจกรรมการอ่านต่าง ๆ เหล่านี้ เราต้องดูและตีความของเครื่องหมาย (เครื่องหมาย = sign คือสิ่งที่ใช้แทนสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเครื่องหมายนี้มีความ

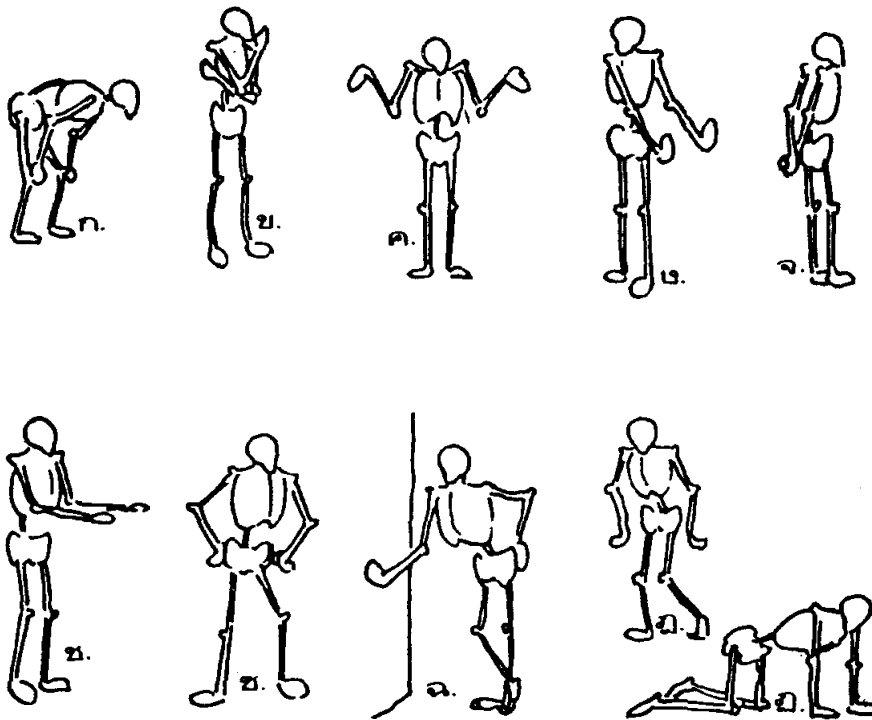
หมายกว้างอาจจะเป็นวัตถุ สัญลักษณ์ หรือ การกระทำก็ได้¹ หรือกลุ่มของเครื่องหมายที่มีความหมายสำหรับเรา ดังนั้นความหมายอย่างกว้างของ “การอ่าน” จึงหมายถึงกระบวนการค้นหาความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นสัญลักษณ์ของตัวอักษรเท่านั้น แต่อาจจะเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายใด ๆ ที่สามารถนำมาตีความได้ ดังเช่นเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ หรือวัตถุที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นตามลักษณะของวัฒนธรรม² (เช่นศิลปกรรมต่าง ๆ)

รูปที่ 1 : จากหนังสือช่วย'ตูน เดือนมีนาคม 2522 หน้า 6.

กิจกรรมการอ่านใบเลขปริศนาจากตัวอย่างภาพการ์ตูนรูปที่ 1 นี้ เราจะพบเห็นเสมอจากกลุ่มของผู้คลังหวย และในสำนักของเกจิอาจารย์ที่ชอบใบ้หวยทั้งหลาย

¹Susan Witting, Franklin Hokcomb, and Anne Dunn. **The Participating Reader**, Englewood Cliffs, New Jersey Prentice-Hall Inc.. 1978. p.318.

รูปที่ 2 : จากนิตยสารแมน ฉบับเดือนมกราคม 2523 หน้า 105.

รูปที่ 2 นี้เป็นตัวอย่างของการอ่านความหมายของท่าทางการเคลื่อนไหวของคนทีโรเซนเบอร์และแลงเจอร์ นักจิตวิทยาคนหนึ่ง ผู้สนใจในท่าทางของมนุษย์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอารมณ์และความรู้สึก รูปแต่ละท่ามีความหมายที่อธิบายสั้น ๆ ว่า³

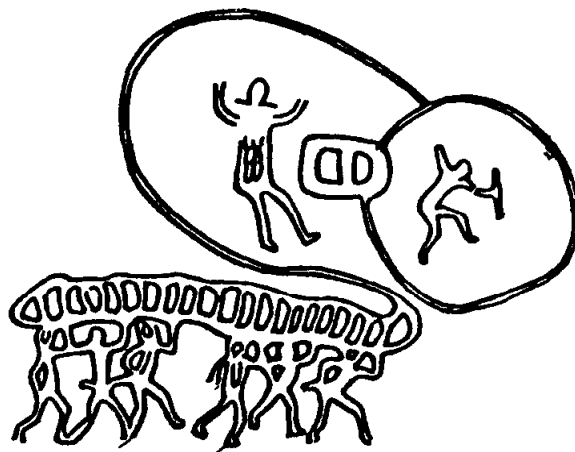
ภาพ ก. เป็นท่าแสดงความอยากรู้อยากเห็น อาจรวมท่าแอบดูเพื่อรู้ความลับของผู้อื่นด้วย

ภาพ ข. เป็นท่ายืนคิดใคร่ครวญ ประดุจจะแก้อักษรกลไขว้หรือใบหอย (งวดต่อไปว่ามีเลขอะไรดี)

ภาพ ค. อะไรก็ได้ ไม่แปลก ชี้เกี่ยวขึ้นชี้แกงก็เหมือนกัน ไม่มีความแตกต่างเซม ๆ ว่างั้นเถอะ

³กิตติกร "มาดของการเคลื่อนไหว" แมน 8 : 56 มกราคม 2523, หน้า 105.

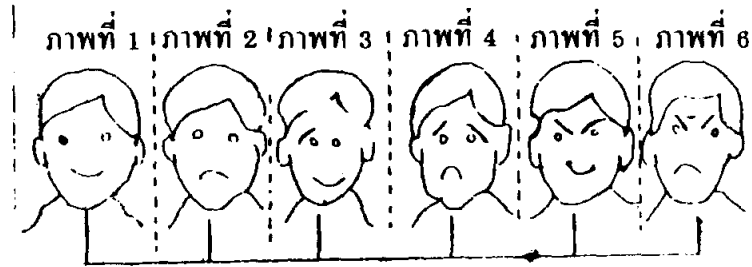
- ภาพ ง. ไม่เห็นด้วย ไม่เอาไม่ชอบ (ร.ร.น. ฉบับหมาเมินอันนี้)
- ภาพ จ. จ้องมอง สืบดู (อะไรกันวะ แกงเขียวหวานใส่บรันดีด้วย)
- ภาพ ฉ. สายเขาล่ะ เคยมีคนแปลทำนี่ ว่าเป็นทำที่ไม่มั่นใจในตัวเองต้องพึ่งพิงอิงสิ่งอื่น โรเซนเบอร์บอกว่ไม่ใช่แค่เป็นทำผ่อนคลายสบาย ๆ ของคน
- ภาพ ช. ยินดีต้อนรับ มาใกล้ ๆ ลุงหน้อยซีหนู
- ภาพ ซ. ทำตัดสติใจ คุณนายชอบใช้สองแขนทำสะเอว นัยว่าจะเหยียบหรือจะทำการอื่นใด
- ภาพ ฎ. หลบ ๆ ซ่อน ๆ ดอนกลับบ้านผิดเวลา
- ภาพ ฏ. ก้นหา ตามแบบของนักสืบเชลยศักดิ์

รูปที่ 3 : จากหนังสือ จานบิน การมาเยือนโลกของมนุษย์ต่างดาว หน้า 184.

การอ่านภาพที่วาดหรือแกะสลักตามถ้ำหรือที่อื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่นักโบราณคดีพยายามกระทำกัน เพื่อค้นหาร่องรอยของเรื่องราวในอดีต จากตัวอย่างรูปที่ 3 นี้ได้พบที่ทาสซิติ ในชะฮาร่า ซึ่งนักวิชาการทางด้านนี้ตีความแล้วให้ความเห็นว่า เป็นการขนย้ายมัมมี่ ส่วนภาพมนุษย์อีก 2 คนข้างบน มีลักษณะคล้ายกำลังลอยอยู่บนอากาศ⁴

⁴สำเร็จ สัมพันธ์ราษฎร์ จานบินการมาเยือนโลกของมนุษย์ต่างดาว พระนคร : บริษัทพริเมียร์ ซัพพลาย จำกัด, 2522, หน้า 184.

รูปที่ 4 จากหนังสือ ภาษาและการสื่อสาร แนวคิดเรื่องภาษากับการสื่อสาร หน้า 22

การอ่านความรู้สึกหรือความหมายจากสีหน้าของบุคคล เป็นกิจกรรมอีกอย่างหนึ่งที่เรามักพบเห็นอยู่เสมอ ตัวอย่างรูปที่ 4 นี้เป็นสถานการณ์สมมุติ ที่ผู้บังคับบัญชาทำสีหน้าเป็น 6 แบบ พร้อมทั้งกล่าวว่า “คุณทำบันทึกเสนอชิ้นมาก็แล้วกัน” ลักษณะของสีหน้าทั้ง 6 แบบนี้ ช่อมบอกความหมายหรือความรู้สึกที่แตกต่างกันไปทำนองนี้

- ภาพที่ 1 “ผมยินดีเป็นอย่างยิ่ง รีบทำบันทึกเสนอชิ้นมาเลย จะรีบจัดการให้เรื่องนี้ตรงกับใจผมอยู่แล้วทีเดียว”
- ภาพที่ 2 “เอ้ เรื่องนี้มันน่าคิดอยู่นะ มันอาจจะกระทบกระเทือนคนหลายฝ่าย แต่ทำบันทึกชิ้นมาก็ดี เพื่อจะแก้ไขปัญหาได้บ้าง”
- ภาพที่ 3 “ผมทำอะไรไม่ถูก ใจเย็น ๆ ไว้หน่อยนะ อย่าเพิ่งรีบร้อนไป ทำบันทึกชิ้นมาได้ไม่เป็นไร แต่อย่าหวังอะไรมากนัก”
- ภาพที่ 4 “ผมกลัวใจจ้ง เก็บเรื่องไว้ได้ก็ดี แต่ถ้าจะยื่นบันทึกชิ้นมาก็แล้วแต่คุณ”
- ภาพที่ 5 “ตายแล้วหว่า....มีเรื่องร้อนใจอีกแล้ว ไม่น่าเลย ทำบันทึกชิ้นมาก็ดี....”
- ภาพที่ 6 “คุณเอาเรื่องหนักสมองเข้ามาไม่รู้จักหยุดจักหย่อน ของมันพอจะสงบเรียบร้อยกันไปได้ ไม่น่าจะคุ้มชิ้นมาเลย”⁵

⁵ สวินต ยมาภัย ภาษาและการสื่อสาร แนวคิดเรื่องภาษากับการสื่อสาร พระนคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, หน้า 22-33.

รูปที่ 5 จากหนังสือยิ้ม ของเพิ่มพล โพธิ์เพิ่มเหมและคนอื่น ๆ พระนคร : ชมรมเด็ก, 2521, หน้า 107.

การอ่านภาพเพื่อให้เป็นเรื่องราว เป็นกิจกรรมสำเร็จอารมณ์อีกอย่างหนึ่งที่เรามักจะกระทำกัน ตัวอย่างรูปที่ 5 ซึ่งไม่มีคำบรรยายนี้ เปิดโอกาสให้ผู้อ่านตีความได้หลายแง่หลายมุม เช่น บางคนอาจจะคิดว่าเป็นเรื่องราวของการสดุดี นักสู้วัวกระทิง เพราะมีอนุสาวรีย์ของเขาปรากฏอยู่ในตอนสุดท้าย แต่บางคนอาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องราวความพ่ายแพ้ของนักสู้วัวกระทิงอ่อนหัด ผลที่สุดถูกวัวขวิดตาย จึงถูกนำมาฝังในป่าช้า ไม่ใช่เป็นการสดุดียกย่องอะไร เพราะอนุสาวรีย์ผู้กล้าหาญเขาคงจะสร้าง

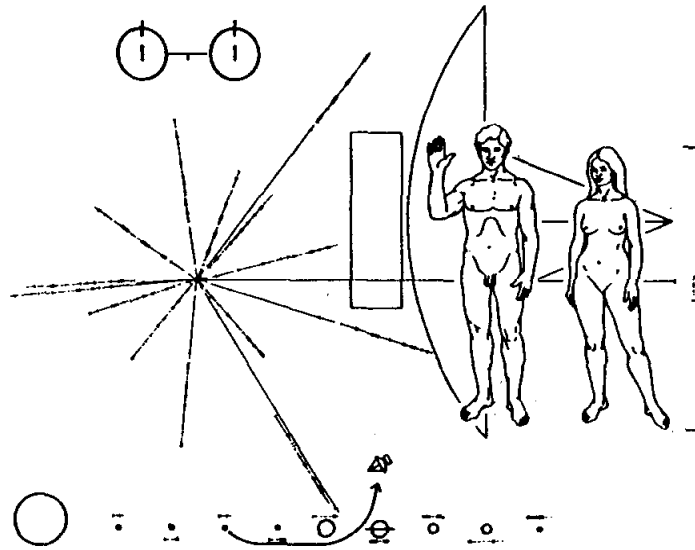
รูปที่ 7 การ์ตูนฝีมือของแอ็ด ในเดลินิวส์ หน้า 3 ฉบับวันที่ 12 ก.ค. 2521

การอ่านสัญลักษณ์ที่เป็นภาษา

มีเหตุผลที่ดีมากหลายอย่างที่เป็นประโยชน์สำหรับเราในการสังเกตดูสิ่งต่าง ๆ แล้วตีความรวมทั้งการใช้วิธีอ่านหลายอย่างเกี่ยวกับโลกที่อยู่รอบตัวเรา แต่การอ่านภาษาหรือสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุด เพราะทำให้เราได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในทันที ที่เราอ่านและเข้าใจความหมายโลกภายนอก (ที่ปรากฏอยู่ในภาษานั้น) ตัวอย่างเช่น เพียงแต่เราอ่านสัญลักษณ์ที่เป็นสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นตัวแทนของ (represent) ภาษา เราก็สามารถทราบเรื่องการค้นพบที่สำคัญ ๆ หลายอย่างซึ่งตัวเราเองไม่สามารถอยู่ร่วมเป็นพยานในเหตุการณ์นั้นได้ กล่าวคือ เราทราบถึงเหตุการณ์ในอดีตจากตัวหนังสือที่อ่านนั่นเอง ดังนั้นมีใครบ้างที่เป็นผู้ค้นพบประดิษฐกรรมที่ยิ่งใหญ่ในทางวิทยาศาสตร์ของโลก (เอ็ดิสัน, นิวตัน ฯลฯ) หรือมีเหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นในอดีตเราก็จะทราบได้จากการอ่านประวัติศาสตร์ เป็นต้น แต่ถ้าหากเราไม่สามารถอ่านสัญลักษณ์ที่เป็นตัวหนังสือออกว่าหมาย

ถึงอะไร เราก็เปรียบเสมือนนักโทษที่ถูกจำคุกอยู่ในกาลเวลาและสถานที่ (time & place) ของเราเอง ดังนั้นสิ่งที่ถูกบันทึกเป็นตัวหนังสือจึงมีประโยชน์มหาศาล ดังนั้นกมานุษยวิทยาชาวฝรั่งเศสชื่อ- Claude Levi Strauss ได้กล่าวไว้ว่า

การบันทึกด้วยอักษรเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่น่าพิศวง... การบันทึกช่วยทำให้เพิ่มพูนความสามารถของมนุษย์ในการอนุรักษ์ความรู้ ตัวอักษรยังช่วยบันทึกความจำ ทำให้ทราบเรื่องราวในอดีตได้แจ่มแจ้ง และที่สำคัญกว่านี้คือมันสามารถช่วยทำให้เราจัดระเบียบ (ของเรื่องราว เหตุการณ์หรือความคิด ฯลฯ) ในปัจจุบันและอนาคตได้อีกด้วย การแยกแยะเอาพวกป่าเถื่อนกับพวกที่เจริญแล้วออกจากกัน ต้องใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องพิจารณาหลายอย่าง และหลักเกณฑ์อย่างหนึ่งในการแยกแยะคนสองกลุ่มนี้ออกจากกัน คือดูว่าชนกลุ่มนั้นมีตัวหนังสือใช้หรือไม่ ชนกลุ่มที่รู้จักใช้ตัวหนังสือ (พวกที่เจริญแล้ว) สามารถเก็บสะสมความสัมฤทธิ์ผลต่าง ๆ ในอดีตและก้าวหน้ารวดเร็วจนทำให้ดำเนินไปสู่จุดประสงค์ที่ตนเองตั้งเอาไว้ได้ ส่วนชนกลุ่มที่ไม่รู้จักใช้ตัวอักษรบันทึก (พวกป่าเถื่อน) ไม่สามารถจำเหตุการณ์ในอดีตได้กว้างขวางเท่ากับกลุ่มแรกเปรียบเสมือนกับผู้ที่ถูกจำคุกอยู่ในประวัติศาสตร์ที่แกว่งไปแกว่งมา (หรือเลื่อนลงไร้จุดยืน) ซึ่งทำให้ขาดทั้งการเริ่มต้นและไม่ทราบจุดหมายปลายทางที่แน่นอน⁶

รูปที่ 8 จากหนังสือ *The Participating Reader* ของ Witting Holcomb และ Dunn หน้า 16.

⁶Susan Witting, Franklin Holcomb, and Anne Dunn, *op. cit.*, p.5

จากคำกล่าวนี้ทำให้เราได้เห็นอันสงสียงของการอ่านและการเขียนตัวหนังสือหลายอย่าง ซึ่งถ้าจะสรุปสั้น ๆ ก็คือ ช่วยให้เราเข้าใจโลกและชีวิตได้อย่างดีด้วยหนังสือเล่มนี้จึงกล่าวถึง กระบวนการอ่านสิ่งพิมพ์ที่เป็นตัวหนังสือ ซึ่งเป็นแหล่งหรือขุมความรู้สำคัญแหล่งหนึ่ง

รูปที่ 8 คือสัญลักษณ์หรือสาร (Message) บนแผ่นโลหะ ซึ่งติดไว้ข้างยานอวกาศไพโอเนียร์ ของ สหรัฐอเมริกา ซึ่งออกแบบโดยคาร์ล ซาแกน (Carl Sagan) เพราะชาวสหรัฐเชื่อว่า มีมนุษย์อยู่ในโลกอื่น จึงได้ติดรูปนี้ไว้กับยานไพโอเนียร์ หากว่ามนุษย์โลกอื่นเห็นภาพนี้ ก็จะรู้ว่ายานไพโอเนียร์ถูกส่งมาจากโลก ท่านคิดว่ามนุษย์โลกอื่นสามารถรับสารจากสัญลักษณ์นี้ได้หรือไม่? และท่านเข้าใจความหมายจากภาพนี้หรือไม่? ส่วนรายละเอียดของภาพ ตอนล่างสุดเป็นตำแหน่งของดาวพระเคราะห์ในสุริยจักรวาล ภาพคนที่ยืนอยู่หน้ายานคือชาวโลก กับมีสูตรทางดาราศาสตร์บอกตำแหน่งของระบบสุริยจักรวาลและตอนบนซ้ายสุดเป็นอะตอมของไฮโดรเจน

เราอ่านทำไม

เราอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ด้วยเหตุผลหลายอย่าง อาทิ เราอ่านเรื่องอ่านเล่น และกวีนิพนธ์เพื่อความสนุกสนาน เพื่อหลบหนี (ตัวเองไปชั่วขณะหนึ่ง) และเพื่อความเพลิดเพลิน เราอ่านบทความ, ความเรียงและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาการเพื่อหาข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเป็นสิ่งประกอบความ สุขทางกาย เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ หรือเพื่อนำไปปรับปรุงสุขภาพจิตให้ดีขึ้น เราอ่านทั้งเรื่องอ่านเล่นและเรื่องทางวิชาการ เพราะเราสนใจและศรัทธาในความเชื่อของเพื่อนมนุษย์หรือเพราะเรา ต้องการทราบความคิดความเชื่อและการกระทำในวัฒนธรรมอื่น ๆ (ต่างวัฒนธรรม) ในเวลาที่แตกต่างกับเราเป็นอย่างไร หรือเพราะเราต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางกายภาพและสังคมของโลก ฯลฯ เหล่านี้คือสิ่งจูงใจและโอกาสของการอ่านของผู้อ่านแต่ละคน

ตามปรกติผู้อ่านมีกลวิธีในการอ่านแตกต่างกันไปตามลักษณะของข้อเขียน กลวิธีเหล่านี้ มีความเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับผู้อ่านในแง่ของการปฏิบัติ (การกระทำ การอ่าน) และความเร็วที่ผู้อ่านอ่าน ดังเช่น เมื่อเราอ่านเรื่องพรรณาก็ต้องอ่านเรื่องเหล่านั้นทั้งหมดอย่างหยาบ ๆ (อ่านในลักษณะที่กลืนหรือขยอกอย่างรวดเร็ว) ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบในตอนเย็นเพียงระยะเวลาไม่นานนัก หรือเมื่อเราอ่านหนังสือเพื่อทำรายงานในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง เราก็ต้องเลือกอ่านจากที่นี้คิด ที่นั่นหน่อย คืออ่านจากเล่มนี้บ้าง เล่มโน้นบ้างในเฉพาะหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับรายงานที่เราจะทำ และเวลาอ่านต้องเปิดผ่านอย่างรวดเร็ว เมื่อมีตอนใดที่สนใจจึงเอาใจจดจ่อเฉพาะตอนนั้น ในกรณีการอ่านทั้งสองแบบ

นั่น บางทีเราอาจเป็นนักอ่านประเภทเชิงรับ (passive reader) คืออ่านไปที่ละคำในแต่ละหน้า โดยไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือประสานหรือมีส่วนร่วมกับการอ่าน

ในทางตรงข้าม ถ้าเราอ่านข้อเขียนบางอย่างและสนใจบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการจํารายละเอียด เราก็จะกลายเป็นผู้อ่านที่มีส่วนร่วม (participating reader) อย่างแท้จริง เราอาจอ่านโดยมีดินสออยู่ในมือ ทำเครื่องหมายสำคัญในหนังสือที่อ่านหรือบันทึกย่อสิ่งที่อ่านเอาไว้ ระดับการเป็นนักอ่านที่มีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉงขึ้นอยู่กับ-สมาธิ-การมีปฏิริยาต่อการอ่าน (ทำเครื่องหมายหรือบันทึกย่อ) - เวลาที่ใช้ในการอ่าน (แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องที่อ่าน) ทั้งหมดเหล่านี้ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจและจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็นเบื้องต้น และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือผู้อ่านซึ่งมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการอ่าน จะต้องประสานความคิดทั้งหมดตีความสิ่งที่อ่านด้วย

สรุปผู้อ่านที่มีส่วนร่วมต้องตั้งจุดมุ่งหมายก่อนอ่านทุกครั้งว่าอ่านเพื่ออะไร เวลาอ่านต้องมีสมาธิ รู้จักทำเครื่องหมายหรือบันทึกย่อ รู้จักใช้เวลาในการอ่านและตีความเรื่องที่อ่านไปด้วย

แบบฝึกหัด

1. จงนิยามความหมายของการอ่านตามที่ท่านได้ศึกษามาในตอนต้นของบทนี้ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการอ่านในลักษณะต่าง ๆ กันมาสัก 5 ตัวอย่าง
2. จงบอกรายละเอียดสารมาห้าข้อพร้อมกับบอกหัวข้อเรื่องที่ท่านอ่านจากนิศยสารนั้น ๆ แล้วบอกเวลาและเหตุผลที่อ่าน (อ่านเพื่อจุดมุ่งหมายอะไร) รวมทั้งหมายเหตุบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้นด้วย (เช่นระบุชื่อนิศยสารและวันเดือนปีที่ออกนิศยสารฉบับนั้น)

การอ่านวารสาร

วันที่ วันที่อ่าน หัวข้อเรื่อง หน้าที่อ่าน/เวลาที่ใช้อ่าน เหตุผลของการอ่าน หมายเหตุ

- 1.
- 2.
- 3
- 4.
- 5.

3. จงบอกรายการประเภทหรือชนิดของเรื่องที่ท่านอ่านอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งแจ้งรายละเอียดบางอย่างเกี่ยวกับการอ่านลงในตารางข้างล่างนี้เพื่อเป็นการสำรวจนิสัยการอ่านบางอย่าง ชนิดของเรื่องที่อ่าน เวลาเริ่มอ่านจนอ่านจบ ชื่อหรือยี่ห้อ จุดมุ่งหมายในการอ่าน

นวนิยาย

เรื่องสั้น

สารคดี

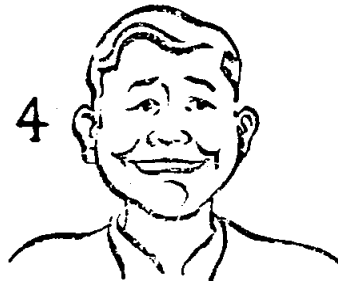
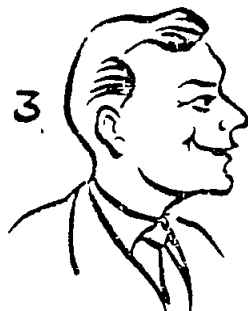
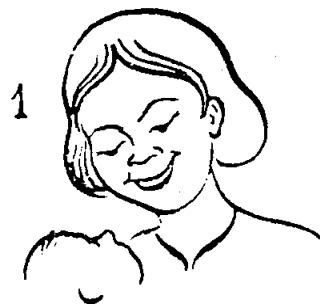
เรื่องวิชาการ

กวีนิพนธ์

บทละคร

เรื่องชนิดอื่น

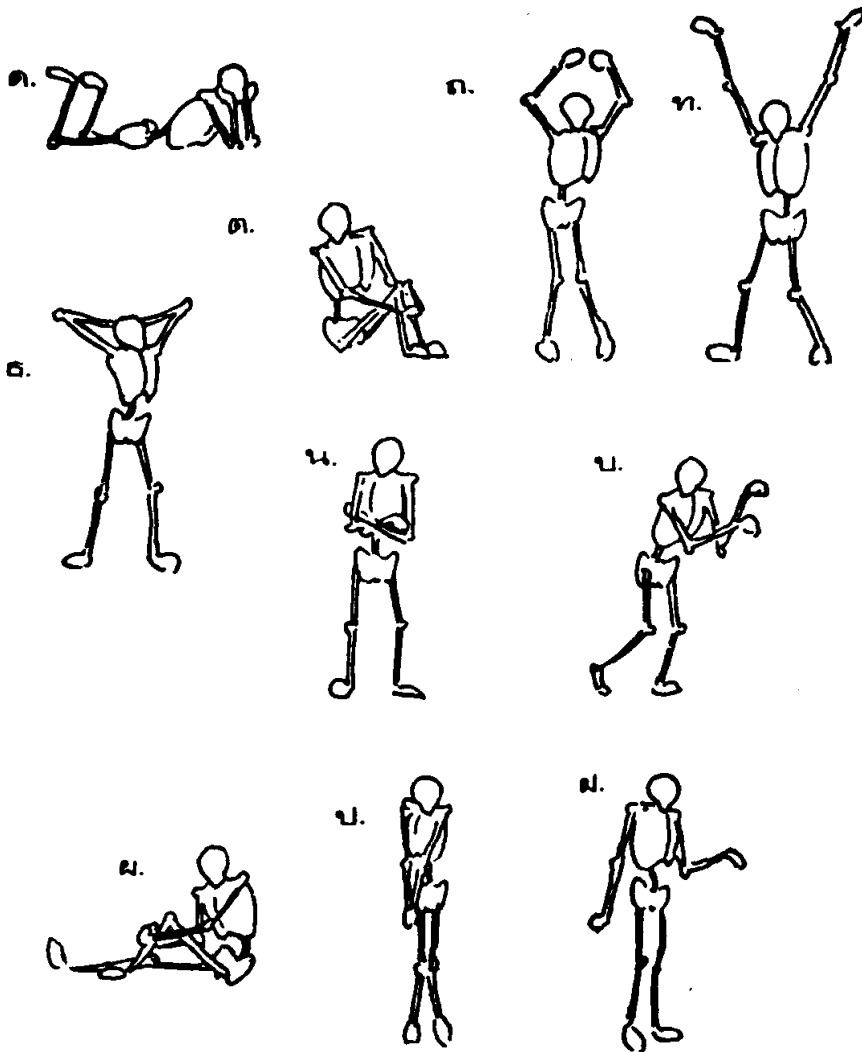
4. จงดูภาพวาดที่แสดงการยิ้มของคนในลักษณะต่าง ๆ ต่อไปนี้ แล้วบอกว่า แต่ละภาพมีความหมาย รู้สึกอย่างไร

ภาพจากหนังสือ

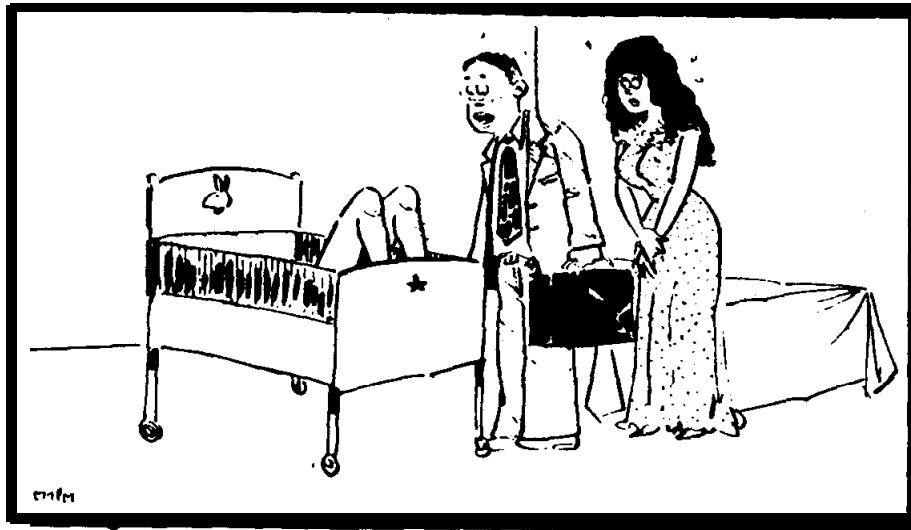

จงดูภาพท่าทางเคลื่อนไหวของคนต่อไปนี้ แล้วบอกความหมายของแต่ละท่ามาสั้น ๆ

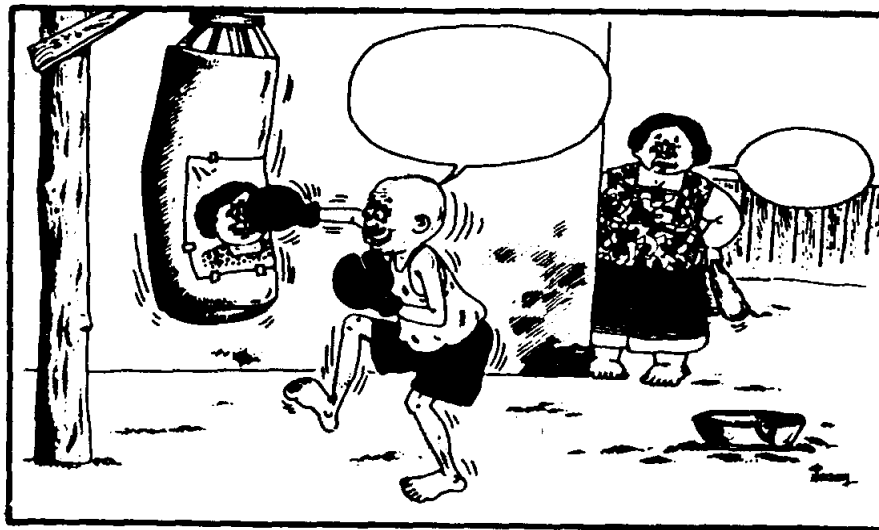

ภาพจากนิตยสารแมน 8 : 56 มกราคม 2523, หน้า 105.

๖. จงดูภาพการ์ตูนต่อไปนี้ แล้วลองเดาว่าตัวการ์ตูนในภาพควรพูดว่าอย่างไร จึงจะสอดคล้องกับสีหน้าท่าทางและเหตุแวดล้อมต่าง ๆ ในภาพ

ภาพจากการ์ตูนชายหัวเราะ 17 : พฤษภาคม 2520 หน้า 17.

ภาพจากการ์ตูนชายหัวเราะ 18 : เมษายน 2520 หน้า 55.